Oponentský posudek

Název disertační práce: Analýza koncepce vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby České republiky

Autorka disertační práce: PaedDr. Jana Paukertová

Školitel: doc. Paeddr.. Eva Šotolová, Ph.D.

Předložená disertační práce je analytickou sondou do problematiky resortního celoživotního vzdělávání (konkretizováno v podmínkách Vězeňské služby ČR). Studie je členěna do osmi na sebe navazujících kapitol, má rozsah 157 stran a četné přílohy, které disertační práci vhodně doplňují.

Zvolené téma považuji za aktuální. Resortní vzdělávání je nedílnou komponentou celoživotního vzdělávání. Práce má charakter multidisciplinární v souvislosti s obsaženou dimenzí andragogickou, etopedickou, penologickou a speciálně pedagogickou.

Cíle disertační práce vychází ze samotného vymezení tématu práce. Tyto cíle byly stanoveny adekvátně a realisticky. Jedná se o komplexní analýzu vzdělávací koncepce, a to jak v teoretické tak praktické rovině. Tato empirická rovina je představena formou empirického výzkumu, který autorka realizovala.

Autorka prokázala při tvorbě disertační práce pregnantní znalost metodologie, práce je metodologicky jasně a strukturovaně prezentována. Z metodologického hlediska se jedná o kombinaci kvalitativního a kvantitativního výzkumu (jak autorka sama v úvodu specifikuje). Teoretická část práce je zpracována monografickou procedurou, má charakter kvalitativního výzkumu za použití technik obsahové analýzy, analýzy dokumentů, analýzy odborné literatury a informačních zdrojů. Empirická část práce je zpracována statistickou procedurou, má charakter empirického výzkumu kvantitativního typu za použití technik ankety a nestandardizovaného rozhovoru, pozorování a analýzy vlastních poznatků z dlouholeté praxe autorky. Oba analytické pohledy ústí v navržení realizace studijního programu Penitenciární pedagogika a v návrh modifikace koncepce dalšího vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby.

Od tohoto konstatování se odráží význam předložené disertace pro resortní praxi a vůbec pro další koncepci resortu, který představuje významnou instituci v podmínkách současného stavu společnosti, která se stále intenzivněji musí orientovat na zajištění sociální ochrany svých obyvatel.

V tomto ohledu disertace splňuje požadavky kladené na tento typ prací. Nyní k jednotlivým kapitolám práce a k diskusním podnětům k tématu disertační práce.

V první kapitole práce autorka představuje strukturu Vězeňské služby, uvádí nás do problematiky této instituce a prezentuje její poslání.

Problematika výkonu trestu odnětí svobody je zmíněna ve druhé části práce, autorka ji započala historiografickým vhledem, a to od dobu starověku po dnešek. Autorka se drží striktně problematiky vězeňství a v této souvislosti se nabízí srovnávací otázka, zda historiografie péče o handicapované měla stejný segregační charakter (tak jak prezentuje problematiku sociálně handicapovaných) či lze najít odlišnosti a jaké.

Nosnou teoretickou částí práce je třetí kapitola věnovaná systému přípravy zaměstnanců Vězeňské služby ČR. Autorka prezentuje otázku celoživotního vzdělávání resortního typu. Rád bych se na tomto místě dotázal, zda instituce (Vězeňská služba ČR) podporuje i sebevzdělávací aktivity, popř. jak. Jedná se mi spíše o otázku celoživotního učení pracovníků resortu prostřednictvím tisku, internetu apod. a zda jsou k tomu pracovníci motivováni.

Systém vzdělávání v resortu vězeňství je složitý a z analýzy koncepce vychází, že všichni pracovníci Vězeňské služby jsou vedeni k pedagogické kompetenci, a to i ti, kteří se každodenně s odsouzenými nesetkávají. V závěru třetí kapitoly autorka komparuje poznatky se vzděláváním vězeňských pracovníků ve vybraných zemích EU.

Významnou je rovněž čtvrtá kapitola práce, která se věnuje celoživotnímu vzdělávání. Autorka cituje adekvátní pasáže Bílé knihy a další významné dokumenty a přibližuje rovněž průběh prací na návrhu koncepce celoživotního vzdělávání. Zde bych požádal autorku a velmi krátké resumé průběhu této práce s vymezením stěžejních a krizových bodů této práce.

Pátá kapitola práce je věnována vězeňským pedagogům a vychovatelům, realizovaným kurzům včetně prognostické vize.

V šesté kapitole se ověřuje obsah nově připravovaného projektu. Kapitola obsahuje empirické šetření realizované ve vzdělávacích zařízeních Vězeňské služby.

Předposlední kapitola prezentuje samotný vzdělávací projekt konkretizovaný do reálné a uskutečnitelné podoby, didakticky správně uchopený.

Perspektivám vzdělávaní se věnuje poslední část této práce. V této souvislosti prosím autorku o představení spolupráce Vězeňské služby s vysokoškolskými vzdělávacími institucemi, a to jak v česku tak i v zahraničí.

Disertační práci *doporučuji* k obhajobě, hodnotím ji jako práci analytickou, vědeckou a přínosnou a doporučuji PaedDr. Janě Paukertové udělit titul Ph.D. dle zákona č.111/98 Sb.

Brno, 6.6.2006